

Aangespoelde drijfvoorwerpen aan de Westkust

M. Jacobs

Dit najaar kon ik, door omstandigheden, heel wat uren op het strand doorbrengen. Tussen alle, tijdens die periode, verzamelde strandvondsten zaten ook heel wat drijvende voorwerpen met interessante organismen.

Hieronder een opsomming van wat ik zoal op die flessen en stukken plastic, hout, rubber, ... kon terugvinden:

- *Enteromorpha* spec. saucijsjeswier (*Scytosiphon lomentaria*), en roodwieren zoals *Ceramium* spec. en *Polysiphonia* spec.
- Hydrozoa en Anemoon spec. (*Anthozoa* spec.).
- op enkele voorwerpen nog levende schelpkokerwormen (*Lanice concilega*), zeer regelmatig levende kalkkokerwormen: meestal *Pomatoceros triqueter*, maar ook *Protula tubularia* en af en toe *Serpula vermicularis*. Ook enkele levende zandkokerwormen (*Sabellaria alveolata/spinulosa*) hadden hun koker vastgehecht aan verschillende drijvende voorwerpen.
- begin november spoelden er een groot aantal voorwerpen aan met spiraalkokerwormen: *Spirorbis spirorbis*, *Spirorbis inornatus*, *Spirorbis tridentatus* en andere Spirorbidae.
- enkele oesters *Crassostrea gigas*, Noorse rotsboorders *Hiatella arctica*, kleine wijde mantels *Chlamys opercularis* en honderden schilferige dekschelpen *Pododesmus squamula*.
- uiteraard vele zeepokken: meestal sterrepok *Elminius modestus* of paarse zeepok *Balanus perforatus* maar ook de ritspok *Verruca stroemia*.
- verschillende voorwerpen met eendemossels *Lepas anatifera*.
- vele soorten Bryozoa zoals de harige vliescelpoliep *Electra pilosa*. Op verschillende stukken plastic ook cirkelvormige kolonies van *Plagioecia patina*.
- Manteldieren (*Tunicata* spec.): doorzichtige zakpijp *Ciona intestinalis*, paarse geleikorst (*Didemnum* spec.), Gesterde geleikorst *Botryllus schlosseri* en enkele andere soorten.

Uitzonderlijk interessant waren de volgende twee voorwerpen die ik er uit gekozen heb:

Op 30.10.98 vond ik op het strand net voor de nieuwe reddingspost te Koksijde een grote, oranje, rubberachtige werkhandschoen. Van dergelijke handschoenen vind ik al jaren tientallen ex. op het strand, echter steeds zonder enige 'begroeiing', dat was nu wel enigszins anders:

- tientallen thalli darmwier *Enteromorpha* spec. met fijne vliescelpoliep.
- een anemoon spec.
- één driekantige kalkkokerworm *Pomatoceros triqueter*, levend aan de binnenzijde van de handschoen.
- een lege koker van de schelpkokerworm *Lanice conchilega*.
- wijde mantel *Chlamys opercularis*: 7 levende ex.
- een Noorse rotsboorder *Hiatella arctica*.
- twee levende ex. en een leeg doubletje van de tweekleppige *Musculus marmoratus*. Een klein schelpje (zie fig 1), dat vaak geassocieerd met *Tunicata* voorkomt (Hayward, 1995).
- een kleine levendbarende slangster *Amphipholis squamata*.
- tientallen porseleinkrabbetjes *Pisidia longicornis*.
- *Ciona intestinalis*: 1 levend ex., een ronde zakpijp *Molgula* spec. en *Ascidrella* spec.: 3 ex.

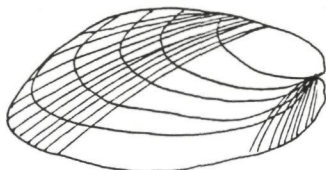

fig. 1 *Musculus marmoratus* (naar B. Entrop, 1959)

Een ander drijfvoorwerp, een plastic bak afkomstig van een vissersboot, dat eveneens zeer interessant was vond ik op 18.11.98 te Bray Dunes. Alleen het opschrift al: 'Maramow dingle, Pescacrana - La Coruna'. Hierop bevonden zich naast een grote hoeveelheid darmwier *Enteromorpha* spec., 8 grote levende eendemossels *Lepas anatifera* en 2 dode *Idotea baltica*. Nauwkeuriger zoeken leverde nog 2 levende Noorse rotsboorders *Hiatella arctica* en zowaar 4 ruwe eendemossels *Lepas pectinata* op.

Deze laatste soort is een heel stuk kleiner dan *Lepas anatifera*, tot maximaal 1,5 cm (Hayward, 1995), het oppervlak van de skeletplaatjes is ruwer en voorzien van vele fijne ribbeltjes, deze plaatjes lopen uit op een spitse top waardoor het onderscheid gemakkelijk gemaakt kan worden met *Lepas anserifera* die eveneens van ribbeltjes is

voorzien maar een stompe top heeft. De gedeelten tussen de skeletplaten zijn eerder rozig-bruin gekleurd evenals de cirri, ook de steel vertoont deze kleur en is opmerkelijk kort en gedrongen.

In een oude Strandvlo (Kerckhof, 1987) vond ik meer waarnemingsgegevens van *L. pectinata*: in het najaar van 1985 en tijdens de winter 1985-1986 spoelden er meerdere voorwerpen aan met *L. anatifera* én *L. pectinata*. Eén van de potjes die toen aanspoelden droeg ook Spaanse opschriften.

Ter gelegenheid van deze vondst en nu vertrouwd met het uitzicht van *Lepas pectinata* ging ik enkele van mijn oude strandvondsten controleren. Tijdens de winter 1994-1995 spoelden er aan de Westkust heel wat voorwerpen met eendemosselen aan (Jacobs 1995). Vooral een grote groene glazen fles die ik toen verzamelde met tientallen piepkleine eendemosseltjes leek me verdacht, het bleek echter toch om *L. anatifera* te zijn. Meer succes echter bij een vondst van 22.01.1995, toen lag er een meterslang en bijna vuistdik touw op het strand van St-Idesbald. Enkele stukken hiervan had ik toen bewaard in een formol-oplossing: er zaten verschillende grote exemplaren van *Lepas anatifera* op maar ook vele kleine eendemossels die ik toen aanzien had voor kleine *L. anatifera*. De meeste van die kleine exemplaren bleken echter bij nader inzien tot *L. pectinata* te behoren, verscholen tussen de grote *L. anatifera* kon ik zelfs nog een volgroeid ex. van *L. pectinata* terugvinden. Ook een plastic fles met gedroogde eendemosselen die ik meebracht van het strand in Koksijde op 01.03.1995 had een verrassing in petto: één grote eendemossel *Lepas anatifera*, een steel van een eendemossel (*Lepas spec.*) en één groot ex. (2,5 cm) van *Lepas anserifera*. Een tiental 'kleine eendemosseltjes' (tot max. 5 mm) die zich ook nog op de fles bevonden bleken onder de loep 7 *L. pectinata* en 4 *L. anserifera* te zijn.

In elk geval de moeite waard om een voorwerp met eendemossels extra nauwkeurig te onderzoeken: naast *L. anatifera*, *L. anserifera* en *L. pectinata* kunnen er nog enkele andere soorten gevonden worden én komen de verschillende soorten blijkbaar vaker samen voor. Vooral de 'kleinere' exemplaartjes verdienen extra aandacht zoals uit het voorgaande blijkt.

Literatuur

Entrop, B., 1959. Schelpen vinden en herkennen. p. 77.

Hayward, P. J., 1995. Handbook of the Marine Fauna of North-West Europe. p. 305-307 en p. 586.

- Jacobs, M. , 1995. Enkele vermeldenswaardigeaanspoelsels aan de Westkust tijdens de winter 1994-1995. De Strandvlo. 15(2): 44-46.
- Kerckhof, F., 1987. Uit het natuurhistorisch archief. De Strandvlo. 7(1): 4.

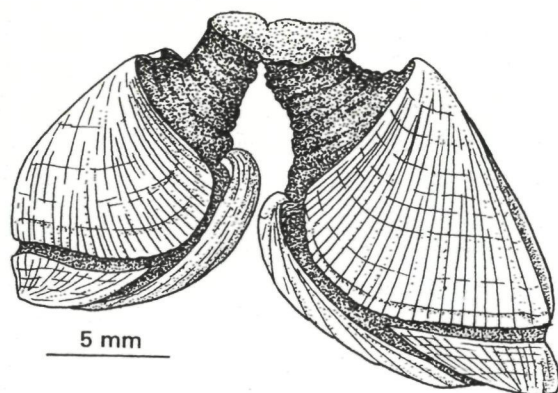

fig. 2 *Lepas pectinata*
(Figuren naar Hayward. 1995)

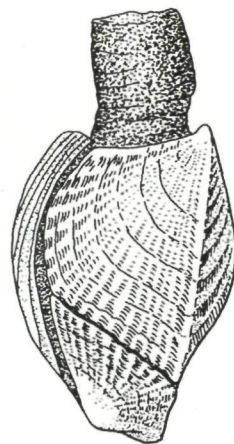

fig. 3 *Lepas anserifera*

**Zeepannelaan 43
8670 Koksijde (St.-Idesbald)**